

27.06.2022

Pormestari

---

76 §**Lausunto sosiaali- ja terveysministeriölle tartuntatautilain väliaikais-
ta muuttamista koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta**

HEL 2022-007397 T 03 00 00

VN/12741/2022

Päätös

Pormestari päätti antaa sosiaali- ja terveysministeriölle seuraavan lausunnon tartuntatautilain väliaikaista muuttamista koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta:

Esityksestä on annettu sosiaali- ja terveysministeriölle kaupungin lausunto (3.5.2022 § 58, HEL 2022-005871). Tämän jälkeen sosiaali- ja terveysministeriö on päättänyt jatkaa lausunnon valmistelua ja laajentaa kuulemisia.

Esityksen lähtökohdat

Helsingin kaupunki pitää tartuntatautilain määräaikaisten säännösten jatkamista ja esitettyjä muutoksia pääosin perusteltuina luonnoksessa muiden toteuttamisvaihtoehtojen arvioinnin yhteydessä esitetyin perustein (s. 25–26). Varautuminen tilanteen uuteen heikentymiseen vaatii tehokkaita työkaluja, joita voidaan tarvittaessa ottaa käyttöön. Sitä voi pitää valitettavana, että säännökset eivät ole voimassa heti 1.7.2022 lukien edellisten säännösten voimassaolon lakatessa. Koronapandemiaan liittyy edelleen epävarmuutta ja tilanne voi muuttua vakavammaksi ennen kuin säännökset saadaan uudestaan voimaan.

Helsingin kaupunki on lausunut hallituksen esitysluonnoksesta jo aiemmalla lausuntokierroksella. Esitysluonnoksessa on huomioitu useassa kohdassa lausunnonantajien antamaa palautetta. Sääntelyn tavoite on asetettu nyt oikealla tavalla. Vakavien taudinkuvien ja sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän ylikuormittumisen ehkäisy ovat tavoitteita, joilla esitettyjen rajoitustoimien käyttöä voidaan pitää perustellummin oikeasuhtaisena ja välttämättömänä. Pelkkä covid-19-tartuntojen ehkäisy ei olisi ollut riittävä tai mielekäs peruste rajoittaa elinkeinonharjoittamista tai kansalaisten mahdollisuutta käyttää palveluja.

Matkailu-, ravintola- ja tapahtuma-alan yrittäjät ja työntekijät ovat olleet tiukkojen rajoitusten kohteena lähes kaksi vuotta. Merkittävä osa rajoituksista ja niiden vaikutuksista on kohdistunut pääkaupunkiseudulle. esimerkiksi Helsingissä pelkästään majoitus- ja ravintola-ala menetti vuoden aikana (2019-2020) yhteensä 6 400 työpaikkaa. Nyt työvoiman

27.06.2022

Pormestari

---

saatavuus on osoittautunut alojen kasvun esteeksi. Tästäkin näkökulmasta rajoitustoimenpiteiden korkeaa kynnystä voidaan pitää esitysluonnoksessa hyvänä.

Alkuvuodesta 2022 koronatartuntoja on ollut määrällisesti selkeästi eniten, mutta vakavien tapausten suhteellinen osuus on erityisesti hyvän rokotussuojan ja muun saavutetun immuniteetin myötä laskenut voimakkaasti. Yleinen (kaikkien) tartuntojen torjunta voi olla jossakin tilanteessa tarpeen vakavien taudinkuvien torjumiseksi. Todennäköisempänä voidaan kuitenkin pitää sitä, että vakavien taudinkuvien torjuntaa voidaan tehdä varotoimin, joiden tavoitteena ei ole pitää kaikin keinoin tartuntojen määrää mahdollisimman alhaisena.

Laajoihin kohtaamisia estäviin rajoitustoimiin, tehostettuun suojautumiseen ja laajamittaiseen testaamiseen sekä jäljittämiseen tulisi palata vain hyvin rajatuissa tilanteissa. Näitä voisivat olla:

- viruksen muuntuminen tavalla, jossa saavutetulla väestötason immuniteetilla ei olisi enää juurikaan merkitystä vakavan sairastumisen kannalta ja/tai
- vakava sairastuminen olisi laajamittaista ja/tai
- taudin vakavat seuraukset kohdistuisivat laajalti myös muihin kuin infektioitautien vakaville seuraamuksille valmiiksi alttiisiin henkilöihin.

Alueellinen toimivalta ja rajoitustoimenpiteet

Rajoitustoimenpiteiden keskittäminen yhdelle toimijatasolle on perusteltua. Se mahdollistaa eri rajoitustoimenpiteiden tasapainoisemman ja yhdenvertaisemman käytön esitysluonnoksessa kuvatulla tavalla. Aiemmat vaiheet epidemiassa ovat osoittaneet, että kaikkia rajoituksia ei ole päästy käyttämään oikea-aikaisesti. Tähän on vaikuttanut jo se seikka, että ravintolarajoitusten voimaan saattaminen on vaatinut erillistä asetusta ja voimassaolon lakkauttaminen sen purkamista.

Elinkeinotoiminnan taloudellisten kompensatioiden säätäminen tässä yhteydessä on tärkeä ja hyvin perusteltu ratkaisu.

Kuten esitysluonnoksessa todetaan, ihmisten välisen fyysisen etäisyyden ylläpitäminen on koronavirustartuntojen ehkäisyn tärkeimpiä keinoja. Kaupunki pitääkin valitettavana sitä, että esitysluonnoksessa on nyt luovuttu muutoksesta, jolla olisi mahdollistettu tarvittaessa erilaisten tilojen asiakas- ja osallistujamäärien viranomaislähtöinen säätely (aiemmassa ehdotuksessa 58 c §, nyt 58 d §). Tämä olisi tehnyt sääntelystä olennaisesti tehokkaampaa sekä mahdollistanut eri toimijoiden yhdenvertaisemman kohtelun. Nyt vain ravintoloiden ja tapahtumien asiakasmääriä voidaan rajata. Asiakasmäärien rajaaminen olisi myös

27.06.2022

Pormestari

---

ollut mahdollisuus tehokkaan lievemmän keinon käyttöön ennen kuin tiloja suljetaan kokonaan ehdotetun 58 g §:n nojalla.

Asiakastiloja koskeva päätös (58 d §) saadaan jatkossa tehdä vain tilanteissa, joissa se on välttämätöntä joko vakavan terveydenhuollon kuormittumisen ehkäisemiseksi tai vakavan terveyden ja hengen vaaran ehkäisemiseksi. Toimenpiteiden käytön edellytysten tiukentaminen on perusteltua.

Myös tilojen sulkemista koskevien päätösten edellytysten sitominen suoraan vakavaan terveysvaaraan on perusteltua.

Aiempaan esitysluonnokseen nähden rajoitustoimien perusteluissa ja vaikutusten arvioinnissa on pyritty lisäämään tarkkarajaisuutta ja esimerkkejä siitä, millaisia toimia voitaisiin erilaisissa ympäristöissä käyttää. On lainsoveltajan kannalta tärkeää, että esitöistä saadaan riittävästi ohjausta paikallisten toimien arvioinnissa. Soveltamisen kannalta valtakunnalliset linjaukset ja esimerkiksi THL:n julkaisemat yleisötilaisuuksia ja tiloja koskevat terveysturvallisuusohjeet ovat edelleen erittäin tarpeellisia. Ne yhdenmukaistavat eri alueilla asetettavia vaatimuksia samanlaisissa tilanteissa ja takaavat yhdenvertaisen kohtelun toteutumista.

Aiemmassa esitysluonnoksessa Helsinki piti hyvänä ehdotettua suunnitelman laatimisveloitteen laajentamista kattamaan myös suoraan lain nojalla vaadittavien hygieniatoimien ja tilaväljyyden toteuttamistavat (aiemmin ehdotettu 58 f §). Tämä olisi yhtenäistännyt ravintola-alan ja muiden toiminnanharjoittajien veloitteet ja tukisi säännöksen (58 c §) tosiasiallista toimeenpanoa.

Esityksen 59 a §:n mukaan aluehallintoviraston (AVI) ohella myös kunta valvoisi 58 a §:n mukaisia ravintolarajoituksia. Muilta osin kunnan valvontavastuu pysyisi ennallaan. Muutos voi lisätä merkittävästi kunnan resurssitarvetta ja riippuisi siitä, miten valvontavastuusta sovittaisiin aluehallintoviraston kanssa. Sinänsä valvontaa on järkevä tehdä elintarvikevalvonnan yhteydessä esimerkiksi kahviloissa ja pikaruokaravintoloissa, mutta alkoholiluvallisten kohteiden (pubit ja yökerhot) tartuntatautilain mukaisen valvontavastuun tulisi pysyä edelleen yksinomaan aluehallintovirastolla. Ehdotettavaan 59 a §:ään tulisi tehdä lisäys, jonka mukaan aluehallintovirasto vastaa tartuntatautilain mukaisesta valvonnasta alkoholilain (1102/2017) mukaisen valvonnan yhteydessä.

Terveysturvallinen maahantulo

Aiemmassa lausunnossaan Helsingin kaupunki on pitänyt rajojen terveysturvallisuutta koskevien säännösten jättämistä lakiin perusteltuna,

27.06.2022

Pormestari

vaikka niiden vaikuttavuus epidemian hallinnassa on saattanut perustua lähinnä kontaktien vähentymiseen matkustamisen yleisen vähentämisen myötä. Säännösten toimeenpanon kynnyksen tulee silti olla korkea. Joka tapauksessa säännöksiä tulee harkita lisättäväksi tartuntatautilakiin mahdollisten tulevien pandemioiden varalle. Joku uusi pandemia voi olla luonteeltaan sellainen, että rajatoimilla voi olla enemmän merkitystä kuin covid-19-taudin kohdalla.

Koronatodistuksen käytöstä ja muista päättyvistä säännöksistä

Mahdollisuudesta koronatodistuksen eli niin sanotun koronapassin edellyttämiseen ei olisi syytä kokonaan luopua.

Helsinki ehdottaa säännöksen jättämistä lakiin samalla sääntelymekanismilla, mitä oli käytetty aiemmassa esitysluonnoksessa rajojen terveysturvallisuutta koskevissa säännöksissä. Koronatodistus voitaisiin ottaa käyttöön rajoitusten vaihtoehtona erillisellä voimaanpanolailla, mikäli sillä voitaisiin vaikuttaa myönteisesti tilojen terveysturvallisuuteen. Koronatodistuksen käytön mahdollistamisella voisi olla merkittävä vaikutus etenkin tapahtuma- ja kulttuurialan sekä ravintoloiden toimintaedellytyksiin.

On hyvä, että esitysluonnokseen on nyt lisätty perustelut voimassa olevien päättyvien säännösten osalta. Ns. koronaviikun käyttömahdollisuuden, joukkoliikenteen matkustajamäärien väliaikaisen rajoittamisen ja koronatestin järjestämisvelvollisuutta koronatodistuksen saamiseksi koskevien säännösten päättämisestä Helsingin kaupungilla ei ole lausuttavaa.

EU:n digitaalisen koronatodistuksen myöntämisen velvoite poistetaan laista. Kuntien sote-toimijoiden velvoitteiden vähentäminen on myönteinen asia. Muutos siirtää vastuuta yksilöille. Kunkin on itse huolehdittava siitä, että saa tarvitsemansa todistukset, jos rokottautuu jossakin muualla kuin Suomessa.

Lisäksi kiinnitetään huomiota siihen, että 58 a §:n rinnakkaistekstissä esityksen sivulla 95 lienee kirjoitusvirhe "44 kunnan alueella".

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Lausuntopyyntö 1.6.2022 (2)

Postiosoite
PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

27.06.2022

Pormestari

- 2 Lausuntopyyntö 1.6.2022, liite hallituksen esitys (1)
3 Sosiaali- ja terveystoimialan lausunto 17.6.2022
4 Kaupunkiympäristön toimialan lausunto 16.6.2022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Sosiaali- ja terveysministeriö	Esitysteksti Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Toimialat
Kaupunginkanslia

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoa tartuntatautilain (1227/2016) väliaikaisesta muuttamisesta (liitteet 1 ja 2). Lausunto pyydetään antamaan lausuntopalvelussa viimeistään 24.7.2022.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tartuntatautilakia väliaikaisesti. Eräiden covid-19-epidemian leviämisen ehkäisemiseksi säädettyjen tartuntatautilain säännösten voimassaolo päättyy 30.6.2022. Väliaikais-ten muutosten voimassaolon jatkaminen on tarpeen, mikäli epidemiatilanne heikkenee loppuvuodesta 2022.

Esitys koskee yleisiä hygieniavelvoitteita, joita noudattamalla erilaisia palveluja voidaan koronavirusepidemian aikana tarjota asiakkaille ja toimintaan osallistuville terveysturvallisesti. Alueellisen tautitilanteen vaatiessa kunta tai aluehallintovirasto voi myös tehdä päätöksen tiettyjen tilojen käytön edellytyksistä ja ravintolatoiminnan rajoittamisesta. Viimesijaisena keinona on tilojen määräaikainen sulkeminen. Väliaikaisen sääntelyn soveltamisen kynnystä ja tavoitetta on tarkoitus muuttaa siten, ettei sääntelyllä pyrittäisi enää ensisijaisesti ehkäisemään covid-19-taudin leviämistä vaan taudista aiheutuvaa vakavaa terveydenhuollon ylikuormittumista.

Lain on tarkoitus tulla voimaan mahdollisimman pian ja se olisi voimassa 31.12.2022 saakka.

27.06.2022

Pormestari

Sosiaali- ja terveysministeriölle annettava lausunto perustuu liitteinä 3 ja 4 oleviin sosiaali- ja terveystoimialan sekä kaupunkiympäristön toimialan antamiin lausuntoihin.

Asia on valmisteltu yhteistyössä kaupunginkanslian elinkeino-osaston, talous- ja suunnitteluosaston sekä hallinto-osaston oikeuspalvelujen kanssa.

Hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 7 kohdan mukaan pormestari tekee esityksiä ja antaa kaupunginhallitukselta pyydettyjä lausuntoja sekä huolehtii näihin rinnastettavista muista tehtävistä, jollei asiaa sen periaatteellisen tai taloudellisen merkityksen johdosta ole saatettava kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 1.6.2022 (2)
- 2 Lausuntopyyntö 1.6.2022, liite hallituksen esitys (1)
- 3 Sosiaali- ja terveystoimialan lausunto 17.6.2022
- 4 Kaupunkiympäristön toimialan lausunto 16.6.2022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet**Ote**

Sosiaali- ja terveysministeriö

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Toimialat
Kaupunginkanslia

27.06.2022

Pormestari

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1 MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 76 §.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

27.06.2022

Pormestari

Juhana Vartiainen
pormestari

Päätös on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 29.06.2022.